

Strasbūras, 2016 11 22
COM(2016) 733 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Europos ateities lyderiai: pradedančiųjų ir veiklą plečiančių įmonių iniciatyva

{SWD(2016) 373 final}

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

EUROPOS ATEITIES LYDERIAI: PRADEDANČIŲJŲ IR VEIKLĄ PLEČIANČIŲ ĮMONIŲ INICIATYVA

1. Įvadas

Sparčiai augančios įmonės sukuria gerokai daugiau naujų darbo vietų nei kitos įmonės¹. Pradedančiosios įmonės, peraugančios į didesnes įmones, sudaro didelę šių įmonių dalį. Jos didina ES inovacijas ir konkurencingumą bei stiprina ekonomiką. Tokios veiklą plečiančios įmonės gali teikti socialinę naudą, įskaitant lankstesnę ir modernesnę darbo tvarką.

Bendrosios rinkos strategijoje Komisija paskelbė svarstysianti, ko imtis, kad bendroji rinkas taptų veiksmingesne pradedančiosioms ir veiklą plečiančioms įmonėms. Pradedančiųjų ir veiklą plečiančių įmonių ekosistemos Europoje gerinimas turės tiesioginį teigiamą poveikį darbo vietoms ir augimui ES.

Pradedančiosios įmonės, dažnai aktyviai naudojančios technologijas², paprastai pasižymi greitu augimu, dideliu produktų, procesų ir finansavimo inovacijų poreikiu, skiria daug dėmesio naujiems technologiniams pokyčiams, plačiai naudojami novatoriškais verslo modeliais ir bendradarbiavimo platformomis.

Kelios valstybės narės jau įgyvendina arba svarsto iniciatyvas, kaip sukurti inovacijoms ir verslumui palankią aplinką. Taigi, kalbant apie naujų įmonių steigimą, padėtis ES ir JAV mažai kuo skiriasi³. Tai labiausiai akivaizdu technologijų sektoriuje, kur ES įmonės tampa pasaulio lyderėmis konkrečiuose vidutinio ir didelio sudėtingumo technologijų sektoriuose (pvz., inžinerijos, automobilių).

Daug ES iniciatyvų prisideda prie naujų darbo vietų kūrimo ir augimo, pvz., Europos strateginių investicijų fondas (ESIF)⁴ ir jo plėtra bei stiprinimas; tolesnių tobulinimų numatyta ir įgyvendinant bendrosios rinkos strategiją⁵, bendrąją skaitmeninę rinką⁶ bei kapitalo rinkų sąjungą⁷. Be to, Europos strateginių investicijų fondas (ESIF) skiria didesnę dėmesį inovacijoms ir MVĮ paramai, įskaitant rizikos kapitalo paramą 140 000 pradedančiųjų ir veiklą plečiančių įmonių⁸. ESIF susitarimai jau taikomi 377 000 MVĮ, įskaitant pradedančiąsias įmones.

Tačiau vietoj to, kad klestėtų ir plėstųsi Europoje ir už jos ribų, pernelyg mažai pradedančiųjų įmonių Europoje išlieka po lemiamo 2–3 m. etapo, o netgi dar mažiau išauga į didesnes įmones⁹.

Nors šios situacijos priežasčių yra daug, apskaičiuota, kad per ateinančius 20 metų ES gali būti sukurta iki 1 mln. naujų darbo vietų ir prie BVP pridėta iki 2 000 mlrd. EUR, jei veiklą plečiančių įmonių dalis sutaptų su JAV rodikliu¹⁰. Dėl teigiamo ryšio tarp įmonės dydžio ir našumo tai pagerintų Europos našumo augimą^{11,12}. Be to, nustačius būdus, kaip padėti pradedančiosioms įmonėms plėsti veiklą, naudą gautų ir tradicinės įmonės, nes joms būtų padedama vykdyti veiklą ir plėstis bendrojoje rinkoje.

¹ Remiantis Henrekson ir Johansson tyrimu (2010 m.) 4 proc. įmonių sukuria 70 proc. naujų darbo vietų. Dar žr.:

<http://www.kauffman.org/blogs/policy-dialogue/2015/august/deconstructing-job-creation-from-startups>

² Ryšys; 5G, plačiajuostis ir kt.

³ Tačiau esama skirtumų tarp ES valstybių narių. OECD (2015 m.), *Verslumo apžvalga*.

⁴ https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/funding/efsi_en

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0550&from=EN>

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0468>

⁸ Žr. <https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/3>

⁹ Įmonių, kurios visiškai neauga arba auga mažiau nei 5 proc., procentinė dalis yra didesnė nei 45 proc. Europoje ir 37 proc. JAV (Bravo-Biosca, 2011, *A look at business growth and contraction in Europe*).

¹⁰ Danijos MVĮ atstovo ataskaita, 2016 m., *Scale-up Companies – is a new policy agenda needed?*

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=26381&no=1>

¹¹ Žr. Eurostatą (2016 m. kovo mėn.), *Statistics Explained: Entrepreneurship – Statistical indicators*: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Entrepreneurship_-_statistical_indicators#Small.2C_medium_and_large_enterprises.

¹² Daugiau nei 1 000 darbuotojų turinčių įmonių našumas yra gerokai didesnis nei kitose įmonėse. (Danijos verslo institucija).

Tai patvirtino 2016 m. pradžioje Komisijos atliktos viešosios konsultacijos rezultatai. Pagrindiniai jos rezultatai¹³ buvo tokie:

- veiklą plėsti ketinančios pradedančiosios įmonės susiduria su **per daug teisinių, reguliavimo ir administracinių kliūčių**, ypač tarpvalstybiniais atvejais;
- pradedančiosios ir veiklą plečiančios įmonės turi **per mažai galimybių** ieškoti galimų partnerių finansų, verslo ir valdžios institucijose ir su jais bendradarbiauti;
- **finansavimo gavimas** yra viena iš didžiausių kliūčių, kurią reikia įveikti norint plėsti veiklą.

Trumpai tariant, per daug susiskaidžiusi bendroji rinka¹⁴ gali labai suvaržyti pradedančiųjų ir veiklą plečiančių įmonių augimo galimybes. Panašu, kad reguliavimo ir administracinės kliūtys dažnai stabdo jas kurti inovacijas, įvertinti nematerialųjį turtą ir plėstis ES mastu. Įmonės gali pasirinkti veikti ne ES šalyse, o ten kur didesnės plėtros galimybės, todėl ES gali prarasti darbo vietų.

Europos valdžios institucijos, pradedančiosios įmonės ir jų verslo partneriai privalo veikti bendrai, kad vertingos pradedančiųjų įmonių pastangos nenuieitų veltui. Būtina partnerystė su nacionalinėmis, regiono ir vietos institucijomis ir ypač su pačiomis pradedančiosiomis įmonėmis. Tai reiškia, kad valdžios institucijos turi kurti tokias sąlygas, kurios būtų palankios pradedančiosioms įmonėms plėsti veiklą. Savo ruožtu, pradedančiosios įmonės gali sukurti naujų darbo vietų, konkuruoti rinkoje ir būti socialiai atsakingos. Iš naujausio „Scale-up Europe Manifesto“¹⁵ matyti, kad pradedančiosios įmonės pasirengusios bendradarbiauti. Komisija palankiai vertina šią iniciatyvą, kurią pateikė šios srities veikėjai ir svarstydamą šiuos klausimus Komisija atsižvelgė į pastarųjų rekomendacijas.

Šioje iniciatyvoje orientuojamasi į tris problemas: **kliūtis; partnerių ir galimybių trūkumą; ir sunkumus dėl finansų**. Ji pagrįsta:

- su visomis ES politikos kryptimis **suderintu požiūriu**, pagrįstu taikomomis arba rengiamomis priemonėmis, įskaitant į sektorius orientuotą požiūrį, pavyzdžiui, kosmoso sektorių;
- ribotu ir tiksliniu **praktinių priemonių** rinkiniu; ir ypač
- **partnerystė**.

2. Kliūčių šalinimas

Daug jaunų novatoriškų įmonių baiminasi, kad pernelyg išplėtus veiklą, net nebūtinai tarpvalstybinio lygiu, joms bus taikomos griežtesnės taisyklės. Daugelis vykdomų iniciatyvų, kurių tikslas – mažinti tarpvalstybinės veiklos kliūtis – neapsiriboja pradedančiosiomis įmonėmis, tačiau būtent joms gali turėti itin teigiamą poveikį, pvz., dalijimosi ekonomikos kūrimas¹⁶, vykdomos iniciatyvos, skirtos toliau gerinti paslaugų teikimą bendrojoje rinkoje, ir e. vyriausybės arba IRT standartizacijos prioritetai¹⁷.

Pirma, rasti informacijos apie **reguliavimo ir administracines taisykles bei formalumus** ir jų laikytis gali atimti daug laiko, nes **informacija** apie nacionalines ir ES taisykles dažnai nėra pateikiama vienoje vietoje ir yra sunkiai suprantama. Suprasti visus mokesčių, įmonių teisės, darbo teisės ir kitus reikalavimus yra nelengvas uždavinys, ypač pradedančiajai įmonei, turinčiai ribotų išteklių arba žinių. Konsultacijos metu paaiškėjo, kad net kai pradedančioji įmonė supranta ir laikosi visų susijusių reikalavimų, ji vis tiek laiko juos pernelyg sudėtingais. Beveik 40 proc. respondentų teigė, kad veiklą plėsti daug sunkiau nei tikėtasi.

Be to, pradedančiosioms įmonėms, ypač skaitmeninėms, sunku įdarbinti kitose ES šalyse gyvenančius darbuotojus, nes skiriasi mokesčių ir įdarbinimo taisyklės. Patronuojamosios įmonės steigimas dažnai sukelia yra per didelę našta ir neatitinka jų poreikių (pvz., kai samdomas tik vienas asmuo).

¹³ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8723

¹⁴ Įskaitant bendrąją skaitmeninę rinką.

¹⁵ *Scale Up Europe: A Manifesto for change and empowerment in the digital age*, 2016.

¹⁶ http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy/collaborative-economy_en

¹⁷ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8852

Taigi visų lygių – vietos, regionų ir Europos – valdžios institucijos privalo veikti, kad pašalintų nereikalingas kliūtis bei našta ir padėtų įmonėms įveikti neišvengiamas kliūtis.

Komisija jau ėmėsi veiksmų ir paskelbė apie tolesnes priemones keliose iš šių sričių¹⁸. 2017 m. Komisija ketina pristatyti iniciatyvas, skirtas bendriesiems skaitmeniniams vartams, siekiant suteikti patogią interneto prieigą prie bendrosios rinkos informacijos, e. procedūrų, pagalbos, patarimų ir problemų sprendimo paslaugų piliečiams ir įmonėms, bei galimybę atlikti tarpvalstybines procedūras internetu¹⁹.

Valstybių narių ekspertų grupės nacionalinės institucijos nagrinėja bendrą reguliavimo sistemą, skirtą pradedančiosioms įmonėms, remiamoms pagal politikos rėmimo priemonę „Horizontas 2020“, pagal kurią atskiros valstybės narės gali prašyti rekomendacijų, kaip pagerinti verslo aplinką tokioms įmonėms. Siekiant užtikrinti, kad Komisija ir valstybės narės turėtų išsamios informacijos ir įrodymų apie pradedančiąsias ir veiklą plečiančias įmones, pagal atnaujintą **Europos įmonių grupių ir pramonės permainų observatoriją**²⁰, Komisija pirmą kartą sistemingai rinks informaciją apie pradedančiąsias ir veiklą plečiančias įmones, atliks išsamią analizę ir pateiks grįžtamąją informaciją bei įrodymus valstybėms narėms, kad padėtų joms gerinti politikos formavimą ir supaprastinti įgyvendinimo priemones.

Antra, pradedančiosioms įmonėms ypač didelį susirūpinimą kelia **mokesčiai ir našta, tenkanti siekiant laikytis 28 skirtingų mokesčių režimų**: 58 proc. Komisijos surengtų konsultacijų respondentų pažymėjo dideles mokesčių prievolių vykdymo sąnaudas. Mažos ir vidutinio dydžio įmonės (MVI) prievolių laikymosi sąnaudoms skiria apie 30 proc. su mokesčiais susijusių išlaidų, o plečiant veiklą tarpvalstybiniu lygiu – netgi dar daugiau²¹. Išsprendus šią problemą padėtis iš esmės pasikeistų ir įmonėms būtų lengviau plėsti veiklą.

Kaip išdėstyta 2016 m. balandžio 6 d. priimtame veiksmų plane, Komisija ketina modernizuoti ir supaprastinti pridėtinės vertės mokesčio (PVM) sistemą, taikomą tarpvalstybinei prekybai ES, sukuriant bendrą PVM zoną²². Taigi, per artimiausius mėnesius Komisija pateiks išsamų priemonių rinkinį, kuriuos bus siekiama mažinti ES PVM sistemos sudėtingumą ir susiskaidymą ir kurti įmonių plėtrai ir bei tarpvalstybinei prekybai palankią aplinką. Artimiausiomis savaitėmis Komisija pasiūlys supaprastinti vieno langelio sistemą (angl. „Mini-One Stop Shop“, MOSS) ir taikyti ją taip pat ir tarpvalstybiniam prekių ir kitų paslaugų tiekimui iš įmonių vartotojams. 2017 m. ji pateiks tikslinį PVM supaprastinimo paketą, skirtą MVI, įskaitant pradedančiąsias įmones. Ji taip pat pasiūlys galutinį ES tarpvalstybinei prekybai skirtą PVM režimą, kuris sumažins pradedančiųjų bei veiklą plečiančių įmonių našta.

Be to, neseniai priimti pasiūlymai atnaujinti darbą, susijusį su bendra konsoliduotąja pelno mokesčio baze (BKPMB), skatins įmonės augti ir plėstis tarpvalstybiniu lygiu bendrojoje rinkoje. Visų pirma, novatoriškų pradedančiųjų ir veiklą plečiančių įmonių, kurios prisijungs prie BKPMB, atveju tai reiškia MTTP išlaidas viršijančią mokesčių atskaitą ir pašalpa, skirtą užtikrinti, kad nuosavo kapitalo ir skolos ir finansavimas mokesčių atžvilgiu būtų vertinamas vienodai²³.

Trečia, per dažnai sąžiningiems riziką prisiimantiems subjektams taikomos neveiksmingos ir pernelyg ilgos **nemokumo procedūros**. Be to, perspektyvios įmonės negali pasinaudoti restruktūrizavimo

¹⁸ Europos Komisija nuolat tvarko Europos teisės aktų rinkinį per Reglamentavimo kokybės ir rezultatų (REFIT) programą, kuria siekiama užtikrinti, kad ES teisės aktai atitiktų savo paskirtį ir veiksmingiausiu būdu pasiektų politikos formuotojų numatytus rezultatus. Ja siekiama šalinti biurokratizmą ir mažinti išlaidas nedarant neigiamo poveikio politikos tikslams ir aukštiems ES standartams.

¹⁹ Įmonių registracijos internetu klausimas bus įtrauktas į suplanuotą Komisijos pasiūlymą dėl skaitmeninių technologijų naudojimo įmonės gyvavimo metu lengvinimo (žr. Komisijos komunikatą „Bendrosios rinkos tobulinimas: daugiau galimybių piliečiams ir įmonėms“ (COM(2015)550, 5 p.); Komisijos Komunikatas „2016–2020 m. ES e. valdžios veiksmų planas“ (COM(2016)179, 8 p.; 2017 m. Komisijos darbo programa (COM(2016)710, 8 p.).

²⁰ Šiuo atveju bus konsultuojamasi su tokiomis platformomis kaip Europos pradedančiųjų įmonių tinklas ir Pasaulinis verslumo tinklas.

²¹ Žr. Komisijos komunikatą „Sąžiningos, konkurencingos ir stabilios ES pelno mokesčio sistemos kūrimas“.

²² https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/com_2016_148_en.pdf

²³ BKPMB galėtų suteikti postūmį pradedančiosioms ir veiklą plečiančioms įmonėms investuoti ir plėstis bendrojoje rinkoje. Įmonėms bus atlyginama už augimui palankią veiklą, kaip antai investavimą į MTTP ir nuosavo kapitalo finansavimą. Siekiant remti smulkųjį novatorišką verslą, pradedančiosioms įmonėms bus suteikta išlaidas viršijanti mokesčių atskaita už MTTP investicijas. BKPMB spręs lengvatinio režimo, taikomo skolai, o ne nuosavam kapitalui, problemą. Tai bus labai naudinga nuosavu kapitalu finansuojamoms novatoriškoms įmonėms, ypač pradedančiosioms įmonėms.

galimybėmis. Sąžiningiems įsiskolinusiems verslininkams suteikiama per mažai antrųjų galimybių, nors nesėkmė dažnai yra sėkmingo verslininko kelio dalis. Dėl nesėkmės baimės ir nuobaudų už šią nesėkmę įmonės gali nebenorėti investuoti į veiklos plėtrą.

Dėl **įmonių teisės ir nemokumo teisės akto** Komisija šiandien priėmė teisėkūros priemonę, kuri i) užtikrins išankstinio perspėjimo mechanizmą buvimą ir restruktūrizavimo galimybę valstybėse narėse siekiant atkurti gyvybingumą ir išvengti nemokumo, ypač MVI, ii) numatys antrosios galimybės sąlygą individualiems sąžiningiems įsiskolinusiems verslininkams likviduojant jų skolas ir iii) pagerins restruktūrizavimo, nemokumo ir likvidavimo procedūrų veiksmingumą. 2017 m. Komisija taip pat ketina paskelbti įmonių teisės srities iniciatyvą, skirtą palengvinti skaitmeninių technologijų naudojimą įmonės gyvavimo metu, visų pirma atsižvelgiant į jų registraciją ir įmonės dokumentų bei informacijos pildymą, ir tarpvalstybinį įmonių susijungimą ir atsiskyrimą, įskaitant tarpvalstybinio įmonių susijungimo taisyklių atnaujinimą ir jų papildymą tarpvalstybinio atsiskyrimo taisyklėmis. Kaip skelbta bendrosios skaitmeninės rinkos strategijoje ir e. vyriausybės veiksmų plane, 2016 m. drauge su valstybėmis narėmis bus imtasi didelio masto bandomojo projekto: tarpvalstybinio mastu bus įgyvendinamas principas, pagal kurį valdžios institucijų reikalaujamus duomenis įmonėms pakaks pateikti vieną kartą.

²⁴

Ketvirta, **darbo teisės** srityje Komisija toliau sieks padėti pradedančiosioms įmonėms užtikrinti darbuotojų teises, įskaitant ir ES taisykles dėl darbo laiko, sveikatos ir saugos.

Be to, ES ir toliau naudosis **prekybos** politika, siekdama atverti galimybes pradedančiosioms ir veiklą plečiančioms įmonėms užsienio rinkose, visų pirma pasitelkiant prekybos susitarimus ir atitinkamas priemones, kad būtų užtikrintos nuspėjamos ir aiškios prekybos taisyklės.

Tolesni veiksmai:

- *Komisija bendradarbiaus su Europos Parlamentu ir Taryba, kad būtų laiku priimtas ir įgyvendintas pasiūlymas dėl **prevencinių restruktūrizavimo sistemų, antrosios galimybės suteikimo sąžiningiems verslininkams ir didesnio restruktūrizavimo, nemokumo ir likvidavimo procedūrų veiksmingumo.***
- *Komisija išplės būsimas gaires dėl geriausios rizikos kapitalo mokesčių sistemų patirties valstybėse narėse.*
- *Siekiant padėti pradedančiosioms ir veiklą plečiančioms įmonėms orientuotis tarp dažnai ne vienoje vietoje esančių informacijos šaltinių, **Europos įmonių tinklas (EIT) išplės savo konsultavimo paslaugas** pasitelkdamas paskirtuosius veiklą plečiančių įmonių konsultantus dėl klausimų, susijusių su aktualiomis nacionalinėmis ir Europos taisyklėmis, finansavimo galimybėmis, partneryste ir galimybėmis pasinaudoti tarpvalstybiniais viešaisiais pirkimais, įdiegs sąsają su su „Startup Europe“ ir MVI prieiga prie skaitmeninių inovacijos centrų bei MVI skirtomis bandomosiomis gamybos linijomis pagal programą „Horizontas 2020“.*
- *2017 m. Konkurencingumo tarybos aukšto lygio grupėje Komisija remis visų valstybių narių taisyklių ir praktikos, susijusių su pradedančiosiomis bei veiklą plečiančiomis įmonėmis, **didelio masto, visapusišką ir išsamų tarpusavio vertinimą.***

3. Naujų galimybių kūrimas

ES ir valstybės narės galėtų dar labiau supaprastinti pradedančiųjų įmonių veikimą remdamos jas šiose srityse:

²⁴ Žr. 2016–2020 m. e. vyriausybės veiksmų planą, COM(2016)179 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0179>

- padėdamos rasti **tinkamus partnerius** (pvz., investuotojus, verslo partnerius, universitetus, tyrimų centrus);
- atverdamos komercinių galimybių (ypač **viešųjų pirkimų** sutartis);
- įdarbindamos **tinkamų įgūdžių** turinčius darbuotojus, įskaitant gyvenančius už ES ribų.

3.1 Partneriai, klasteriai ir ekosistemos

Pastaraisiais metais Komisija ir ES valstybės narės rėmė „**bendruomenių**“ kūrimą siekdamas padėti pradedančiosioms įmonėms susisiekti su galimais partneriais (pvz., investuotojais, verslo partneriais, universitetais, mokslinių tyrimų centrais) per renginius, platformas, verslo grupes, tinklų kūrimą ir palankias vietas ar regiono ekosistemas²⁵.

ES mastu „Startup Europe“ iniciatyva tapo svarbia priemone kuria susiejamos ekosistemos²⁶, orientuojamasi į ryšių mezgimą, vietos ekosistemas, tarptautinę aprėptį ir vieno langelio principu teikiama informacija pradedančiosioms įmonėms. Nors padaryta pažanga, veikla bus stiprinama, visų pirma padedant investuotojams, įmonėms ir verslininkams užmegzti ryšius ir kuriant regionų lygiu sprendimus priimančių subjektų tinklo kūrimą.

Be to, Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT) įsteigė kelias žinių ir naujovių bendrijų tokiose tematinėse srityse, kaip IRT, energija, klimato kaita, sveikata ir žaliavos, skirdamas 25 proc. viešųjų investicijų, o likusią dalį sudaro privačios investicijos. EIT padeda įvairiose srityse susijusiose se: verslumo įgūdžiais, kuravimu ir pradedančiųjų įmonių spartinimo programomis.

ES taip pat įsteigė tematinės pažangios specializacijos platformas²⁷, susiejančias regionus bei įmones ir remiančias investavimą į veiklą plečiančias įmones, kurį skatina regiono tinklai ir „European Strategic Cluster Partnerships“. Kartu su gaunama tiksline parama²⁸, šie projektai padės plėsti veiklą plečiančių įmonių galimybes. Komisija ragins valstybes nars dalyvauti šiose tematinėse pažangios specializacijos platformose ir naudoti „Horizontas 2020“ politikos rėmimo priemonę.

Tačiau nepaisant šių iniciatyvų, iš viešosios konsultacijos rezultatų matyti, kad pradedančiosioms ir veiklą plečiančioms įmonėms praverstų **labiau koordinuota parama**:

- veiksmingai ES mastu tarpusavyje susietų įmonių grupių ir ekosistemų **kritinė masė**;
- geresnis **spartinimo priemonių** ir **verslo inkubatorių** panaudojimas;
- ES masto **platforma, skirta padėti** pradedančiosioms įmonėms **užmegzti ryšius** su galimais partneriais (kartu su esamomis viešosiomis ir privačiomis platformomis).

Tolesni veiksmai:

- 2017 m. **Komisija stiprins „Startup Europe“** ir išplės jos taikymo sritį – dabar ji apims ne tik IRT ir interneto pradedančiųjų įmonių sektorių. Komisija koordinuos ES veiklą, siekdama suburti įmonių grupes ir ekosistemas visoje Europoje, taip pat užtikrinti didesnę skirtingų ES iniciatyvų nuoseklumą, visų pirma sutelkdama nacionalines ir regionines ministerijas, inovacijų agentūras ir kitus suinteresuotuosius subjektus bei ekosistemas.
- Siekdama **padėti pradedančiosioms įmonėms užmegzti ryšius su verslo partneriais**, 2017 m. Komisija imsis kelių bandomųjų priemonių dėl poreikių suderinimo, pradedančiųjų įmonių, vidutinės kapitalizacijos ir didesnių įmonių susiejimo, ir išplės programą „Erasmus“ jauniems verslininkams, įtraukdama verslo inkubatorius ir verslininkus tarptautinėse rinkose.

²⁵ Verslumo ekosistemos metodu paaiškinama, kodėl kai kuriuose miestuose arba regionuose yra gerokai daugiau pradedančiųjų arba veiklą plečiančių įmonių nei kituose, nepaisant tokios pačios reguliavimo sistemos. Ekosistemos skatina našiausių šaltinių naudojimą. Jos sudaro sąlygas formuoti holistinę politiką, ko nepavyksta pasiekti tradiciniais metodais.

²⁶ Pvz., „Start-up Europe Summit“, „Start-up Europe Accelerators Assembly“, „Start-up Europe Universities Network“; informuotumo apie turimas finansavimo ir tinklų kūrimo galimybes didinimas; didelių įmonių ir pradedančiųjų įmonių („Start-up Europe Partnership“) ryšių užmezgimas ir verslumo skatinimas.

²⁷ Pramonės modernizavimo, žemės ūkio maisto produktų ir energijos srityse.

²⁸ Pvz., siekiant, kad regionai ir miestai taptų skaitmeninės transformacijos ir pramonės modernizavimo centrais.

3.2 Galimybės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose

Viešųjų pirkimų sutartys gali padėti įmonėms plėsti veiklą, tačiau MVĮ vis dar nepakankamai atstovaujamos²⁹, ypač ribinę vertę viršijančių viešųjų pirkimų atveju³⁰.

Viešieji pirkimai, 2 trln. EUR vertės rinka, atveria didžiulių galimybių augti pradedančiosioms arba veiklą plečiančioms įmonėms. Šiandien šiomis galimybėmis vis dar nepakankamai pasinaudojama. Palyginti su jų svoriu ekonomikoje, pradedančiosios ir veiklą plečiančios įmonės negauna proporcingos viešųjų sutarčių dalies³¹. Būtina remti perkančiąsias organizacijas, kad jos sumaniau naudotųsi rinkos galimybėmis ir modernizuotomis viešųjų pirkimų priemonėmis, siekiant didinti novatoriškų pradedančiųjų ir veiklą plečiančių įmonių dalyvavimą. Pirminės rinkos konsultacijos ir inovacijų partnerystės gali būti itin veiksmingos priemonės pradedančiosioms ir veiklą plečiančioms įmonėms pateikti savo novatoriškus produktus viešiesiems pirkėjams. Tokiu būdu pradedančiosios ir veiklą plečiančios įmonės galės sėkmingiau dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Taigi, svarbu išplėsti e. viešuosius pirkimus.

Gerai parengti inovacijų viešieji pirkimai jau padėjo pristatyti neišbandytas idėjas rinkoje, taip sukuriant augimo tarpvalstybiniu lygiu galimybes.

Per pirmuosius BP7 inovacijų viešuosius pirkimus MVĮ laimėjo 2,5 karto daugiau sutarčių nei įprastinių pirkimų metu (73 proc. ir 29 proc.), o tarpvalstybiniu lygiu skirtų sutarčių skaičius 15 kartų viršijo Europos viešųjų pirkimų vidurkį (29 proc. ir 2 proc.)³².

2014 m. ES priėmė naują viešųjų pirkimų sistemą, atveriančią galimybes pradedančiosioms įmonėms dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Tačiau panašu, kad nacionalinės arba regioninės (vietos) perkančiosios organizacijos nepakankamai susipažinusios su šiomis galimybėmis.

Tolesni veiksmai:

– 2017 m. Komisija pristatys priemones dėl **ES viešųjų pirkimų**, kad: i) nurodytų inovacijų tarpininkus, siekiant kurti pirkėjų, suinteresuotų viešaisiais inovacijų pirkimais, tinklus, sujungti juos su novatoriškomis įmonėmis ir padėti įmonėms įvertinti rizikos finansavimą³³; ii) skatintų visas valstybes nares nustatyti ambicingus inovacijų pirkimo tikslus; iii) pateiktų gairių dėl inovacijų pirkimų³⁴, remiantis inovacijų partneryste.

3.3 Įgūdžiai

Augančioms įmonėms reikalingi darbuotojai, turintys tinkamų **įgūdžių**, visų pirma **techninių, finansinių ir skaitmeninių** įgūdžių. Veiklos plėtrai taip pat svarbus verslumas ir **valdymo** bei **vadovavimo** įgūdžiai.

Remdamasi „**Nauja įgūdžių darbotvarke Europai**“ (2016 m. birželio mėn.), Komisija dirba siekdama gerinti **įgūdžių kokybę** ir jų **aktualumą darbo rinkai**.

Trimis iniciatyvomis bus siekiama šių tikslų:

- būsimąja „**Skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo koalicija**“ busremiamas švietimo, užimtumo ir pramonės bendradarbiavimas („EntreComp“);
- **Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planu** bus gerinti informacijos apie įgūdžius rinkimą ir spręsti įgūdžių stokos problemą („DigComp“).

²⁹ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 417 apie kliūtis, su kuriomis susiduria mažos įmonės viešuosiuose pirkimuose.

³⁰ Viešųjų pirkimų sutartys, kurių vertė lygi arba didesnė nei ribinė vertė, nustatyta ES teisės akte.

³¹ Tai pirmiausia taikytina viešųjų pirkimų sutartims, kurių vertė lygi arba didesnė nei ribinė vertė, nustatyta ES teisės akte.

³² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/updated-results-ongoing-pre-commercial-procurements-pcp-projects>

³³ Šie tarpininkai nustatytų ir apibendrintų viešųjų pirkėjų poreikius, nustatytų galimus tiekėjus ir atrinktų bei finansuotų perspektyviausias idėjas atitinkamuose sektoriuose.

³⁴ Remiantis atnaujintomis viešųjų pirkimų direktyvomis.

- pagal Įgūdžių panoramą būsimąja **didelių duomenų priemone** bus renkama informacija apie įgūdžius ir prognozuojami įgūdžių poreikiai.

Komisija taip pat parengė dvi sistemas, skirtas gerinti įgūdžių mokymą ir vertinimą:

- Europos verslininkystės sistemą („EntrComp“);
- skaitmeninės kompetencijos sistemą („DigComp“).

Ji bendradarbiaus su valstybėmis narėmis skatindama taikyti šias sistemas nacionaliniu lygiu. Tuo pačiu metu EIT tęs ir intensyvins darbą, kad magistrantūros studijų studentai mokytųsi bendrų techninių ir verslininkystės įgūdžių.

Komisija taip pat skatina IRT specialistų kvalifikacijos kėlimą – Europos e. kompetencijos sistema³⁵ IRT specialistams jau tapo standartu. Galiausiai, kitas svarbus sėkmės veiksnys – galimybė pritraukti geriausius talentus, įskaitant gyvenančius už ES ribų. 2016 m. birželio mėn. Komisija pasiūlė reformuoti **ES mėlynąją kortelę**, kad labiau pritrauktų aukštos kvalifikacijos darbuotojus iš trečiųjų šalių³⁶. ES turi pritraukti talentingų asmenų iš užsienio, nes jie taip pat gali labai prisidėti prie naujų įmonių steigimo.

Tolesni veiksmai:

- 2017 m. Komisija remsis Nauja įgūdžių darbotvarke ir ieškos būdų plėsti **EIT** veiklą, kad būtų skatinami verslininkystės, vadovavimo ir inovacijų įgūdžiai.
- Komisija ragins valstybes nares geriau naudotis „Erasmus+“ žinių sąjungomis ir „HEInnovate“ savarankiško vertinimo priemone.

3.4 Didesnės ES inovacijų galimybės pradedančiosioms ir veiklą plečiančioms įmonėms

Komisija teikia didesnę paramą MVĮ pagal „Horizontas 2020“ mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos programą, kaip partneriams, dalyvaujantiems bendradarbiavimo projektuose su mokslinių tyrimų organizacijomis arba kitomis įmonėmis, arba pavieniams paramos gavėjams. Be to, ji padidino paramą inovacijoms didindama parodomųjų projektų skaičių, suteikdama palankesnes sąlygas pasinaudoti eksperimentavimo ir bandymų įrenginiais, imdamasi veiksmų dėl inovatyvių viešųjų pirkimų ir stiprindama finansines priemones. Todėl MVĮ dalyvavimas padidėjo ir šiuo metu 20 proc. viršija tikslinį lygį.

Naujoji MVĮ priemonė jau parėmė inovacijų projektus 1 924³⁷ MVĮ. Tačiau įrodymai ir suinteresuotųjų subjektų požiūris³⁸ rodo, kad pagal programą „Horizontas 2020“ labiau remiamos esamos technologijos ir įmonės nei pradedančiosios įmonės, kurios diegia naujoves naujose rinkose arba skaitmeninių ir fizinių technologijų sankirtoje. Dabartinė parama laikoma per daug sudėtinga, nelanksčia ir per lėta jų poreikiams patenkinti.

Atsižvelgdama į tai, Komisija ketina atlikti programos „Horizontas 2020“ pakeitimus (2018–2020 m.). Jie apima:

- „iš apačios į viršų“ **metodo** priėmimą, kad novatoriški projektai, apimantys kelis sektorius ir technologijas, turėtų teisę į paramą;
- palankesnes pradedančiųjų įmonių galimybes gauti **finansinę ir techninę paramą**;
- orientavimąsi į rinką kuriančias, pažangias ir **veiklos plėtros galimybių** turinčias inovacijas.

³⁵ <http://www.ecompetences.eu/>

³⁶ Be to, 2016 m. buvo priimta trečiųjų šalių studentų ir mokslininkų imigracijos taisyklių reforma, suteikianti jiems teisę pasilikti ES ir ieškoti darbo arba steigti įmonę mažiausiai 9 mėn. po studijų arba mokslinių tyrimų baigimo (Direktyva (ES) 2016/801).

³⁷ Remiamasi inovacijų partneryste ir socialiniais bei ekologijos aspektais.

³⁸ https://ec.europa.eu/research/eic/pdf/eic_call_for_ideas-overview.pdf#view=fit&pagemode=none.

Remiantis tuo ir programos „Horizontas 2020“ vidurio laikotarpio vertinimo rezultatais, Europos Komisija svarstys galimybę įsteigti **Europos inovacijų tarybą**³⁹, kad ateities programos prisidėtų prie pažangių inovacijų, pritraukiančių ir kuriančių naujas rinkas, kūrimo.

Neskaitant konkrečių MVĮ poreikių paisymo, pavyzdžiui, palankesnių sąlygų pasinaudoti eksperimentavimo ir bandymų įrenginiais, ir bendradarbiaujant su regionais dėl inovacijų centrų, iniciatyvos „**Innovation Radar**“ dėka galima lengviau ir anksčiau nustatyti rinkos potencialą turinčias pagal „Horizontas 2020“ finansuojamas inovacijas ir jų kūrėjus (pvz., MVĮ, pradedančiosios įmonės, pumpurinės įmonės, universitetai).

Europos inovacijų ir technologijų institutas (EIT) parengė Europos masto spartinimo programas, skirtas inovatyvioms įmonėms. Be to, EIT nagrinės galimybę nustatyti schemas, kad būtų galima tiesiogiai investuoti į esamų inovatyvių įmonių veiklos plėtrą pritraukiant papildomų investicijų iš viešojo ir privačiojo sektorių bei esamų priemonių.

Norinčioms tai daryti pradedančiosioms ir veiklą plečiančioms įmonėms (ir MVĮ) yra per daug sudėtinga užtikrinti ir įvertinti intelektinės nuosavybės teises (**INT**), kadangi trūksta tikslios informacijos ir žinių, kaip strategiškai naudoti INT kaip investicines ar veiklos plėtros priemones; palyginti didelės sistemos sąnaudos; sunku įvertinti INT;⁴⁰ ir didelės vykdymo išlaidos.

Tik 9 proc. ES mažų įmonių naudoja registruotą intelektinę nuosavybę, ES masto teises naudoja dar mažiau (3 proc. registruotų ES prekių ženklų)⁴¹. Todėl jos dažnai negali pasinaudoti savo inovacijų veiklos teikiamu potencialu. Palyginti su panašiomis įmonėmis, MVĮ, aktyviai naudojančios intelektinę nuosavybę, sukuria 32 proc. didesnes pajamas vienam darbuotojui ir gali pasiūlyti patrauklesnius atlyginimus bei greičiau didinti darbo jėgą. Todėl intelektinė nuosavybė yra itin svarbi inovatyvių mažų įmonių veiklos plėtrai.

Galiausiai, novatoriai, ypač pradedančiosios įmonės, pateikdamos savo inovacijas rinkai, dažnai susiduria su reguliavimo kliūtimis arba neaiškumais. Įgyvendindama geresnio reglamentavimo darbotvarkę, Komisija atsižvelgia į galimą esamų ir naujų teisės aktų⁴² poveikį inovacijoms, vadovaudamasi inovacijų principu⁴³, kaip prašoma Tarybos.

Tolesni veiksmai:

- *Siekdama pagerinti inovacijų rėmimą, Komisija ketina atlikti pakeitimus likusiam „Horizontas 2020“ programos įgyvendinimo laikotarpiui, kad pagal principą „iš apačios į viršų“ skirtų paramą plėtros galimybių turintiems pažangių inovacijų projektams, ir apsvarstys šio metodo stiprinimą ateityje **Europos inovacijų taryboje**.⁴⁴*
- *Komisija naudos „**Innovation Radar**“, kad padėtų galimiems verslo partneriams ir investuotojams užmegzti ryšius su pagal „Horizontas 2020“ finansuojamais inovatoriais ir remtų jų veiklos plėtrą.*
- *Komisija atliks „**Innovation Deals**“ sistemos įvertinimą. Ši sistema leidžia novatoriams bendradarbiauti su valdžios institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais siekiant rasti būdų pašalinti numanomas reguliavimo kliūtis, o pasisekus, taikyti ją kitose atitinkamose srityse. Atsižvelgdama į tai, Komisija taip pat nagrinės galimybes sukurti **bandomosios reglamentavimo aplinkos** (angl. „regulatory sandbox“) sistemą.*
- *2017–2018 m. Komisija ketina priimti priemonių, skirtų remti **MVĮ intelektinės nuosavybės teisių naudojimą**⁴⁵, rinkinį, pirmiausia i) supaprastinant supratimą apie MVĮ skirtas*

³⁹ Darbinis pavadinimas

⁴⁰ Ataskaita apie kultūros ir kūrybos sektorių galimybes gauti finansavimą (Europos Komisija, 2015 m.)

⁴¹ Intelektinės nuosavybės teisės ir įmonės veikla Europoje: ekonominė analizė (EUIPO, 2015 m.).

⁴² Ateityje persvarstant mokslinių tyrimų ir inovacijų priemonei pagal poveikio vertinimo gaires.

⁴³ https://ec.europa.eu/epsc/sites/epsc/files/strategic_note_issue_14.pdf

⁴⁴ Darbinis pavadinimas

⁴⁵ Papildoma informacija apie šias priemones pateikiama pridedamame Tarybų darbiniam dokumente. Šios priemonės bus rengiamos glaudžiai bendradarbiaujant su EUIPO (ES intelektinės nuosavybės biuru)

intelektinės nuosavybės paramos sistemas; ii) kuriant MVI skirtą ES intelektinės nuosavybės tarpininkavimo ir arbitražo tinklą; iii) skatinant Europos masto draudimo sistemas, skirtų ginčų ir intelektinės nuosavybės vagysčių nagrinėjimui, kūrimą; iv) geriau koordinuojant intelektinės nuosavybės paramos finansavimo sistemas, įskaitant galimybę pateikti gaires valstybėms narėms⁴⁶.

3.5 Socialinė ekonomika ir socialinės įmonės

Pasaulyje didėja susidomėjimas socialinėmis inovacijomis kaip tvaraus augimo būdu, pvz., sąžininga prekyba, nuotoliniu mokymusi, pinigų pervedimu mobiliuoju ryšiu, migrantų integravimu ir anglies dioksido į aplinką neišskiriančiais būtais.

Todėl socialinės įmonės⁴⁷ turi didelį inovacijų potencialą ir daro teigiamą poveikį ekonomikai ir visai visuomenei⁴⁸. Jų verslo modelis –ekonominio veiksmingumo derinimas su socialiniais tikslais⁴⁹– pasirodė esąs itin tvirtas⁵⁰.

Dėl didėjančio socialinių inovacijų poreikio ir naujų technologijų bei bendradarbiavimo platformų atsiradimo tokios pradedančiosios įmonės yra labai perspektyvios. Be to, daugelis jų gali parengti verslo modelius veiklos plėtrai, kuriuos būtų galima taikyti ir kitur. Tačiau šioms įmonėms vis dar sunku užtikrinti finansavimą ir paramą, labiausiai dėl šių veiksnių:

- nepakankamo jų ekonominio potencialo supratimo ir pripažinimo;
- nepakankamo šiuolaikinių technologijų naudojimo.

Be to, kartu su Europos investicijų fondu Komisija pradėjo taikyti naujas finansines priemones, siekdama paskatinti skolinimą socialinėms įmonėms, ir naujas socialinio poveikio nuosavybės priemones pagal Europos strateginių investicijų fondą.

Tolesni veiksmai:

- *Vadovaudamasi Socialinio verslo iniciatyva, Komisija skatins socialines įmones **plėsti veiklą**, be kita ko, taikant priemones, užtikrinančias geresnes galimybes gauti finansavimą, geresnes galimybes pateikti į rinkas, ir stiprinančias valstybių narių reguliavimo sistemas teikiant valstybėms narėms rekomendacijas politikos formavimo klausimais.*
- *Komisija tai pat nagrinės priemones, kurios palengvintų naujų technologijų įsisavinimą ir naujų verslo modelių naudojimą⁵¹ bei remtų socialinę ekonomiką ir socialines įmones per ES plėtros ir kaimynystės politiką ir tarptautiniuose forumuose (pvz., G20 integruota verslo platforma)⁵².*

4. Galimybė gauti finansavimą

Mažinant taisyklių skaičių ir jas supaprastinus bei pagerinus derinimo galimybes, viešosios sutartys ir veiksmingas įdarbinimas padės pradedančiosioms įmonėms plėsti veiklą ir kurti tvarias darbo vietas. **Galimybė gauti finansavimą** yra pagrindinis uždavinys.

Nors problemos, su kuriomis veiklos pradžioje susiduria ES įmonės, nėra didesnės už JAV įmonių problemas, moksliniai įrodymai ir viešosios konsultacijos patvirtina, kad veiklos plėtros etapu yra

⁴⁶ 2016 m. lapkričio 22 d. SWD(2016) xxx *Putting intellectual property at the service of SMEs to foster innovation and growth.*

⁴⁷ Socialinė įmonė – socialinį poveikį daranti pradedančioji įmonė.

⁴⁸ http://eureka.sbs.ox.ac.uk/761/1/Social_Innovation.pdf, *Oxford Said Business School, Social Innovation.*

⁴⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0238:0252:EN:PDF..>

⁵⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_CES-12-60_en.htm?locale=en

⁵¹ 2017 m. Komisija pristatys socialinių inovacijų iššūkių platformą, siekdama skatinti socialines įmones bendradarbiauti su kitų rūšių įmonėmis ir kartu spręsti visuomenės uždavinius. Ji taip pat paskelbs kvietimą analizuoti ir rinkti geriausią patirtį, kaip socialinės įmonės gali geriau išnaudoti skaitmeninę ekonomiką.

⁵² <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

esminių skirtumų. Taip iš dalies yra dėl finansavimo sumos, turimos rizikos kapitalo investicijoms: apskaičiuota, kad 2014 m. ES buvo galima gauti tik apie 5 mlrd. EUR, o JAV⁵³ – daugiau nei 26 mlrd. EUR.

Be to, **Europos rizikos kapitalo fondai** vidutiniškai yra mažesni⁵⁴ ir negali pakankamai padėti įmonėms išaugti iš pradedančiųjų įmonių į vidutines kapitalizacijos įmones ir į pasaulinio masto veikėjas. 2007–2012 m. vidutinis Europos rizikos kapitalų fondų dydis (galutinio uždarymo metu) buvo 61 mln. EUR ir 50 proc. buvo mažesni nei 27 mln. EUR; vidutinis JAV rizikos kapitalo fondas 2014 m. buvo 135 mln. USD dydžio⁵⁵. Tai ypač opi veiklą plečiančių įmonių problema, kadangi finansavimas, laikui bėgant, linkęs mažėti.

Investuotojams itin svarbi galimybė rinktis iš **pasitraukimo strategijų**. Jie turi žinoti, kad galės atgauti savo investicijas, nesvarbu, ar per pirminį viešą siūlymą, pardavimą kitai įmonei, pardavimą tolesnio etapo rizikos kapitalui arba privataus kapitalo investicijų fondui, arba perparduoti įmonės steigėjams. Tačiau esamas informacijos apie finansavimo galimybes trūkumas lemia abejones ir mažesnes investicijas. Kuo daugiau tolesnio etapo finansavimo bus pasiekama, tuo daugiau pirmojo ir antrojo etapo investuotojų investuos.

Siekdami **viešojo finansavimo**, 85 proc. viešosios konsultacijos respondentų reikalavo geresnio finansavimo iniciatyvų darnumo bei skaidrumo ir tikslingesnio orientavimosi į įmones, galinčias tapti ateities lyderėmis.

Komisija sprendžia šias problemas keliose politikos srityse. Atlikusi vidurio laikotarpio biudžeto peržiūrą, ji pasiūlė padidinti ESIF⁵⁶ ir COSME biudžetą, sustiprinti esamas finansines priemones ir mobilizuoti papildomą MVĮ finansavimą pradedančiosios bei veiklą plečiančios įmonės etapu.

Nuo 2010 m. ES užimtumo ir socialinių inovacijų programa (EaSI) ir jos pirmtakė suteikė mikrokreditų už 1 mlrd. EUR pradedantiems arba plečiantiems smulkųjų verslų, tokiu būdu paremdama daugiau nei 100 000 smulkiųjų verslininkų visoje Europoje.

2015 m. pradėjusi veikti **kapitalo rinkų sąjunga** taip pat bus naudinga. Komisija imasi išsamaus priemonių rinkinio siekdama remti rizikos kapitalą ir jo finansavimą ES. Kartu su bendrosios rinkos strategija, ji siūlo kurti visos Europos rizikos kapitalo fondų fondą, siekiant spręsti problemas, susijusias su Europos rizikos kapitalo fondų mažumu ir susiskaidymu, pritraukti daugiau privataus kapitalo į rizikos kapitalą, užtikrinti kad kuo daugiau MVĮ gautų finansavimą ir jis būtų teikiamas ilgiau ir pajvairinti pradedančiųjų, inovatyvių bei į biržos prekybos sąrašus neįtrauktų įmonių finansavimą⁵⁷. Be to, 2016 m. liepos mėn. Komisija priėmė pasiūlymą pakeisti reglamentus dėl Europos rizikos kapitalo fondų (EuVECA) ir, kaip minėta anksčiau, dėl Europos socialinio verslumo fondų (EuSEF), kad palengvintų tarpvalstybinį MVĮ finansavimą. Papildydama visos Europos rizikos kapitalo fondų fondą ir ESIF, Komisija išnagrinės galimą pridėtinę papildomų **paskatų rizikos kapitalui** vertę per, pavyzdžiui, sistemas, leidžiančias privačiai turimiems ir valdomiems investavimo fondams gauti naudos iš valstybės garantijos investuojant iš nuosavo kapitalo ir paskolų į pradedančiąsias ir veiklą plečiančiąsias įmones.

Komisija toliau stebės **mokesčių sistemas ir paskatas**, skirtas investicijoms į pradedančiąsias ir veiklą plečiančiąsias įmones, ir remdamasi sėkmingomis valstybių narių įgyvendintomis strategijomis, vykdomo tyrimo apie mokesčių paskatų rizikos kapitalui veiksmingumą rezultatais ir neformaliais finansuotojais, kuriais siekiama pritraukti daugiau ilgalaikio kapitalo, ji svarstys būdus, kaip toliau remti valstybių narių politikos formavimą.

Siekdama sustiprinti pasitraukimo strategijas ankstyviems pradedančiųjų ir veiklą plečiančių įmonių investuotojams ir papildydama būsimą bandomąjį projektą Europos suderinimo platformai bei „Start-up Europe“ iniciatyvoms, 2017–2018 m. Komisija stebės MVĮ augimo rinkos, naujos daugiašalės

⁵³ Thomson ONE in BSG Perspectives „The State of European Venture Capital“.

⁵⁴ JAV skaičiai pagrįsti NVCA duomenimis, ES skaičiai pagrįsti ES duomenimis.

⁵⁵ Tyrimas *Assessing the Potential for EU Investment in Venture Capital and Other Risk Capital Fund of Funds*.

⁵⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0581&from=EN>

⁵⁷ 2016 m. lapkričio mėn. buvo paskelbtas kvietimas pasirinkti visos Europos fondų fondo steigėjus.

priemonės kategorijos, kuriai teisinė forma bus suteikta pagal II Finansinių rinkų priemonių direktyvą (MiFID II), kūrimą⁵⁸. Tokiu būdu bus lengviau didinti kapitalą vidutinio dydžio įmonėms ir dalintis geriausia patirtimi. Komisija nustatys į rinką orientuotas ir viešąsias investicijas, skatinančias MVĮ akcijų įtraukimą į prekybą, ir ieškos veiksmingų reguliavimo problemų bei rinkos nepakankamumo sprendimų.

Tolesni veiksmai:

- 2017 m. Komisija ir Europos investicijų fondas **atliks pagrindines investicijas į naują, savarankiškai valdomą visos Europos rizikos kapitalo fondų fondą** kartu su pagrindiniais privačiais investuotojais, kad padidintų rizikos kapitalo fondų Europoje dydį ir įveiktų dabartinį susiskaidymą. 400 mln. EUR pagrindinės ES investicijos sudarys 25 proc. viso fondų fondo kapitalo, suteikdamos galimybę mažiausiai 1,6 mlrd. EUR papildomoms investicijoms į Europos rizikos kapitalą.
- 2017 m. Komisija koordinuos Europos masto platformą, kurioje valstybės narės galės dalintis sutelktinio finansavimo geriausia patirtimi bei susipažinti su **alternatyvių finansų šaltinių finansinių trūkumų vertinimu**, siekiant išsiaiškinti, ar reikia tolesnio viešojo finansavimo ar kitų priemonių.

5. Išvada

Nepaisant daugybės jaunų ir inovatyvių verslininkų, Europa dar neviseiškai išnaudoja savo verslumo pajėgumą ir talentus.

Nors buvo imtasi veiksnių nacionaliniu bei ES lygiu skatinti naujų įmonių steigimą, reikia nuveikti daugiau.

Įmonės steigimas ir veiklos plėtimas Europoje turi tapti paprastesnis. Europos tikslas – tapti pirmuoju pasirinkimu ambicingiems verslininkams imtis pažangių verslo idėjų ir paversti jas sėkmingomis įmonėmis gerai veikiančiose ekosistemose. Mainais jie sukurs naujų darbo vietų, skatins socialinę atsakomybę, o kai kurie taps pasauliniais lyderiais.

Šiame komunikate pateikiamas koordinuotas požiūris į ES politikos kryptis, kuris bus įgyvendintas pasitelkus praktinių priemonių rinkinį. Jo veiksmingam ir sėkmingam įgyvendinimui taip pat būtina bendradarbiauti visuose valdžios sektoriuose, valstybėse narėse, regionuose ir miestuose bei su visais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant pradedančiąsias ir veiklą plečiančias įmones.

Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą patvirtinti šį komunikatą ir aktyviai įsitraukti į jo įgyvendinimą glaudžiai bendradarbiaujant su visais suinteresuotaisiais subjektais.

⁵⁸ Direktyva 2014/65/ES.